

NAKTS

Drāmatiska studija. Fragmenti.

Sirmgalvis, tēvs.
Jānis, saimnieks.
Anna, viņa sieva.
Andrievs.
Krišjānis.
Jūliete.
Grieta.

I.

Pļieņu pagalms. Pa labi dzīvojamā ēka. Pa kreisi rija ar palieveni. Dibenā dārzs, kuŗa sēta pieiet līdz dzīvojamās ēkas stūram. Dārza vidū klēts ar jumta logu un trepēm. Starp ābelēm izkārtā žāvējamā veļa. Pie dārza vārtiem aka ar augstiem grodiem. Nakts.

Andrievs

(nāk pa pagalmu, noguris, lēniem, nevienādiem soļiem un ap-sēžas uz akmeņa, pie dzīvojamās ēkas sliekšņa. Pa visu šo laiku dzirdama no rijas puses stipra suņa riešana). Diez-gan... diezgan... (Durvis atveras, uz sliekšņa Grieta.)

Grieta.

Kas te ir? (Brīdi klusums.)

Andrievs.

Cilvēks.

Grieta.

Ko tu te nakts laikā vazājies, kad darba cilvēkiem jāguļ?

Andrievs.

Dod dzert.

Grieta.

Vai neredzi, kur aka.

Andrievs.

Dod. Nevaru. Nav spēka.

Grieta

(iznes stopu un iet uz aku). Lai Dievs nedod ceļa malā dzīvot. Vai nelabais te viņus dzen sētā. (Izvelk ūdeni, pielej stopu un pienes Andrievam.) Še! (Vēro Andrievu.)
A—Andrievs!

Andrievs.

Nesauc tik stipri. (Dzer dziļu malku.)

Grieta.

Vai Dieviņ, kāds tu izskaties!

Andrievs.

Jā, tāds es izskatos.

Grieta.

Noplīsis. Slims.

Andrievs.

Noplīsis. Slims.

Grieta.

Nāc tak iekšā!

Andrievs.

Nē.

Grieta.

Vai tad te uz akmens gulēsi?

Andrievs.

Vai es to varēju domāt, ka es te uz reiz palikšu tik nespēcīgs.

Grieta.

Nāc nu labāk istabā.

Andrievs.

Pagaid, lai es atpūšos. Sirds... sirds tā danco pa krūtīm.

Grieta.

Andriev, Andriev! kas ar tevi noticis?

Andrievs.

Labi, viss labi. Laikam gan manis negaidīja?

Grieta

(nopūšas). Jā, jā! Kas gan tevis gaidīja.

Andrievs.

To es ticu. Tie aptumšotie!

Krišjānis

(iznāk pīpēdams). Dzirdu, laudis runā, nācu skatīties.

Andrievs.

Nāc, skaties.

Grieta.

Skaties, skaties, Andrievs pārnācis.

Andrievs

(gandrīz smiedamies). Kāpēc jūs mani saucat par Andrievu? Es tagad esmu pavisam cits! Pavisam cits.

Krišjānis.

Jā, jā! To var domāt. (Pasmejas.)

Andrievs.

Cik ilgi tu smiesies? cik ilgi? nu, dienas divas, trīs... Nu manis pēc simts dienu... Bet viena reize nāks, kur tu raudāsi, rūgti raudāsi.

Krišjānis.

To jau mēs visi zinām. Visi esam grēcinieki, visiem savas vainas. Bet pie klaidonības mēs neesam raduši.

Andrievs.

Tu manim sāk pārmet. Saprotams, tas tev ir jādara,

jo tu esi piesiets. Es esmu brīvs, gluži brīvs, un tu manim nedrīksti nekā pārmest.

K r i š j ā n i s.

Tēvs tā strādāja, pūlējās...

A n d r i e v s.

Jā, tēvs... tēvs. Viņš krāja mantu kodēm un rūsai.

K r i š j ā n i s.

Lai varētu dēlus uz ceļa vest.

A n d r i e v s.

Jā, Jānis tas labais dēls, tam viss. Bet Andrievs, tas bija visur nederīgs.

K r i š j ā n i s.

Tā jau visi runāja un atzina.

A n d r i e v s.

Arī tu?

K r i š j ā n i s.

Ko tad es, nabaga kalps, varu spriest. Daudz ko redzu, bet daudz ko nesaprotu. Gluži peļams jau arī tu nebiji. Redzēju jūs abus ar Jāni kā puikas. Jānis, tas to bērza žagaru vairāk bijās.

A n d r i e v s

(lepni). Un es? es nekad, nekad!

G r i e t a.

Būtu labāk piebijies, tad nebūtu tagad jāsēd kā nabagam pie brāļa durvīm.

A n d r i e v s.

Es — nabags? Jā, tu spried pēc drēbēm. Ak, es gribētu jums visiem dot no savas bagātības.

Grieta.

Ak, Dievs, ak, Dievs, jāiet, jāsaka, ka ciemiņš gaida laukā.

Andrievs

(pieceļas). Pagaid! Neej. Es nenācu pēc jūsu putras un jūsu blusām siltajā istabā.

Krišjānis.

Kurp tad tu gribi?

Andrievs.

Vienalga, kaut kur pārgulēšu. Negribu viņus traucēt.

Grieta

(pikti). Ko tad tu te nāc?

Andrievs.

Apmierinies, ne tevis dēļ. Bet arī tev būs par labu, ja tu mani uzklausīsies.

Grieta.

Nav laika. Krišjāni, rītu agri pļavā! (Ieiet istabā.)

Krišjānis

(pieiet Andrievam tuvāku). Tomēr es saku, tev, Andriev, ir nodarīta netaisnība.

Andrievs.

Ne man vien, jums visiem nodarīta netaisnība. Jums atrauta īstā, patiesā dzīve! Jūs smokat vienmuļībā un muļķībā. Jums vajaga mācīties cienīt patiesību.

Krišjānis.

Ko mēs, nabagi zemes rūķi. Sūrs darbs, rūgta maize, salds miegs un stīva mugura, tā ir mūsu patiesība.

Andrievs.

Un nekad tev gars nav nesies uz labākām lietām?

K r i š j ā n i s.

Nav bijis vaļas. Strādā tu mūsu darbu un tu redzēsi, kur tev katrs vaļas brītiņš paliks! Nosnausties gribas, vairāk nekā.

A n d r i e v s.

Nelielies ar darbu. Tu nedari to no laba prāta, bet piespiests.

K r i š j ā n i s.

Lai arī tā, tomēr neviens nevarētu dzīvot, ja mēs nestrādātu. Un ko tu tur vari mums pārmet? Bet labi ir, ka tu esi pārnācis. Labi priekš tevis. Tēvs ir slims. Vairāk reižu viņš tevi pieminējis.

A n d r i e v s.

Arī es gribu tēvu satikt. Starp tēvu un dēlu tomēr paliek mūžam nesaraustāmas saites. Es gribēju viņas saraustīt, bet es pateicu Dievam, ka es to neesmu varējis.

T ē v s

(baltu bārzdu, baltā velā iznāk). Tad tu gan beidzot pārnāci, Andriev! Es tevis gaidīju.

A n d r i e v s

Mani, kuŗu jūs visi nolādējāt?

T ē v s.

Es, māte, tu un Jānis, mēs esam mūžam nešķirami.

A n d r i e v s

Jā, tēvs, — tu, māte un es, mēs varētu būt kopā, bet vai Jānis to gribēs, viņš mani no mazotnes ienīst.

T ē v s.

Māte guļ kapsētā. Arī es tur drīzi gulēšu. Bet tev un Jānim ir vēl jādzīvo un jādarbojas.

K r i š j ā n i s.

Jāņa tēv, es jau arī Andrievam to pašu saku.

T ē v s.

Nāc iekšā, Andriev! (Saņem Andrieva roku.) Es neesmu vesels un nevaru šē ilgi stāvēt.

A n d r i e v s

(ātri). Jā, iesim! (Abi ieiet istabā.)

K r i š j ā n i s

(viens). Būs, būs pērkons. (Ieiet.)

(J ā n i s ar A n n u iznāk pa jaunās istabas durvīm.)

A n n a.

Tad nu nelabais atkal mājā. Ko viņš te meklē? Vai nedabūja savas tiesas, vai nevarēja dzīvot — —

J ā n i s.

Es viņa te neturēšu.

A n n a.

Ko tu padarīsi? Tēvs tagad stāv uz viņa pusi. Uz rītu tiks taisīts testaments. Es saprotu, tēvs Andrievam ir laidis tāpēc ziņu.

J ā n i s.

Tas var būt.

A n n a.

Pus mājas tad droši Andrievam.

J ā n i s

(nedroši). Tā nu gan tēvs nedarīs.

A n n a.

Kā nu nedarīs, ka darīs. Vai dzirdēji, kā tēvs to saņēma? Kā luteklīti, kā mīlo dēlu. Droši vien, tev paliks mazākā tiesa.

J ā n i s.

Tad nebūtu vairs taisnības zemes virsū. Šim die-delniekam mājas dot — — (Nosēžas aiz ceriņu krūma, uz sola, Anna līdzās.)

Jū l ī t e

(gaišās drānās, nāk no klēts un apstājas netālu no Jāņa un Annas). Kas te atnāca?

A n n a.

Andrievs.

Jū l ī t e.

Viņš atnāca? Un jūs sēdīet tik noskumuši. Vai tad viņam kāda nelaime notikuse?

J ā n i s

(errīgi nosplaujas). Ne viņam, bet man.

Jū l ī t e.

Jā, kas tad tev? (Gaida.) Tu neatbildi.

J ā n i s.

Ko nu runā mulķības. Labāki nekavē miega. Rītu daudz darba.

Jū l ī t e.

Darbu es padarīšu.

J ā n i s.

Tad vairāk man tevīm šoreiz nav ko teikt.

Jū l ī t e.

Ak tā! ... Nu labi, es iešu, runājiēt vien, kas jums jārunā! Es gribu viņu redzēt. (Ieiet istabā.)

A n n a

(nosmejas). Dulns meitēns. Ne viņš viņas mīl, bet šī kā uzburta. Šitādā izskatā nu gan tas viņai vis nepatiks.

J ā n i s

(ar jaunu rūgtumu smejas). Bet tā noplīsis kā viens lupatlis.

A n n a

(niķīgi). Jā, tas nāk no tā ... Jādomā, ka tēvam būs

tik daudz prāta, ka tas sajēgs, kas Andrievs ir par cilvēku. Pāries tie pirmie prieki, ka mātes dēliņš atkal mājā, tā būs citādi.

J ā n i s

(bažīgi). Jā, bet jau rītu testaments tiks rakstīts. Mācītājs ar skolotāju būs par lieciniekiem.

A n n a.

Kā nelabais, vai nevarēja nākt parītu!

J ā n i s.

Es runāšu ar tēvu.

A n n a.

Nerunā, tēvs negrib, ka tādās lietās viņu mēģina virzīt.

J ā n i s.

Jā, ko tad?

A n n a

(ātri). Nu tad runā ar'. Saki, ka Andrievs nav pie pilna prāta.

J ā n i s

(pasmējas). Ak, to es jau daudz reižu esmu teicis.

A n n a.

Tēvs jau arī to droši vien domā, ka ar Andrievu gluži pareizi nav. Toreiz pat, mūsu derībās, viņš apgalvo, ka es solijusēs viņu mīlēt. Traks kas traks. Un tad iet pie mācītāja un teikt, lai mūs nelaulā, taisīt tādu skandalu, izlamāt mācītāju. Vai prātīgs cilvēks tā dara?

J ā n i s.

To gan es visu tēvam vēl reiz atgādināšu.

A n n a.

Cieši tev vajaga uzstāties. Kas tad mēs būsim, ja mums tikai pus mājas paliks? Nabagi, citiem par apsmieklu.

J ā n i s.

Ak, nerunā labāki. Iesim pie miera, kas notiks, tas notiks. (Andrievs iznāk.)

A n n a.

Pag, tur viņš nāk.

A n d r i e v s

(nopūšas dziļi). Vai! Tur iekšā man nav miera. Tā ir tā istaba, kur es mazs no mātes tiku šūpots, kur tēvs pātarus turēja un lasīja sprediķus par Dieva valstību un kur viss beidzot grozījās tikai ap laicību, kur nomira māte, kur tā gulēja zārkā, kad tika izvadīta, kur Anna manim solījās būt mūžam uzticīga, kur tā mani nosauca par meli un trakuli, kur tēvs manim iedeva 500 rubļus un teica: tā ir tava tiesa, ej! un kur viņš tagad guļ kā nabags, slims, nespēcīgs un vaid. Tur es nevaru aizmigt. Es meklēju tādas telpas, kurās varētu mani apmierināt. (Ierauga Annu un Jāni.) Cilvēki, arī jūs neguļat?

J ā n i s.

Kur tu ej, tur neviens nedabū gulēt.

A n d r i e v s.

Ej savu ceļu. Bet ar Annu es gribu runāt.

J ā n i s.

Tu mani sūti pa savu ceļu! Nu, vai zini, manim tevis, paklīduša nabaga, ir žēl, citādi es ar tevi apietos stingri.

A n d r i e v s.

Sit mani, ja tevim tīk. Ja gribi, nosit mani. Es tevim pretī nesitišu.

J ā n i s

(draud, dūri pacēlis). Ak, tu — —

A n n a.

Klusu. Necel kaŗa. Lai viņš izrunājas.

Andrievs.
Anna, un tu vēl tikpat nekrietna!

Anna.
Tikpat... Un nicinu tevi no visas sirds.

Andrievs.
Es zinu: tāpēc, ka es reiz tevīm kā savai līgavai gri-
bēju noliegt dancot un acīm mirkšķināt, kad jauni vī-
rieši tuvumā.

Anna.
Klusu, nelieti.

Andrievs
Es tevi no sirds nožēloju.

Anna.
Es arī tevi.

Jānis.
Nāc, nu ir diezgan.

Andrievs
(rokas žņaugdams). Es saku, sen jau diezgan. Bet vēl
arvien tā pate vecā nelietīgā dzīve. Nekas jauns, ne-
kas labāks.

Anna
(pa trepītēm kāpdama, uz Andrievu). Tu, tu — — — Ja
tu mani neliksi mierā, tad tevīm reiz klāsies slikti.

Jānis.
Sargies! (Abi ieiet.)

Jūlīte
(pieskrej). Es visu dzirdēju. Viņi tevi ienīd, briesmīgi
ienīd.

Andrievs
(it kā pamozdamies). Ko tu teici?

Jūlīte.
Viņi tevi ienīd.

A n d r i e v s.

Jānis jau sen. Bet Anna mani reiz mīlēja. Viņa mani skūpstīja un teica, ka mani mīlot. Tas bija vienatnē. Bet citu klātbūtnē viņa izlikās vienaldzīga. Tas bija toreiz man nesaprotami. Tagad es saprotu.

J ū l ī t e.

Kāpēc tu to stāsti. Redzi, viņa ir sieva, un viņai ir nepatīkami dzirdēt par to, kas reiz bijis.

A n d r i e v s.

Tas viņai ir jādzird. Un tas visiem ir jādzird. Citādi mēs šīs briesmīgi aplamās un sagrozītās dzīves nevaram labot. (Ātri aiziet uz rījas pusi.)

J ū l ī t e

(domīgi skumīgi). Brīnišķīgs cilvēks!

(Priekšskars.)

II.

Birze Pliņu tuvumā. Vakars īsi pēc saules rieta. Andrievs sēd uz sola. Jūlite nāk pār plavu.

J ū l ī t e.

Rītu būs lietus: vārdes pinēm vien lēkā, un putni mazgājas.

A n d r i e v s.

Lietus un auglība.

J ū l ī t e

(nomet iz priekšauta puķes pie Andrieva kājām un, pate turpat nosēdusēs, sāk kārtot puķes pušķī. Šad un tad viņa zagšus un kaunīgi lūkojas uz Andrievu).

A n d r i e v s.

Vai zini ko, Jūle, tās nu ir tīrās blēņas ar tām puķēm.

Jūlīte

(nobāl, nosarkst, nezina ko darīt). Kā tā?

Andrievs.

Tā! tie, lūk, ir nieki. Ja nu piemēram nāktu kāds milzis, ņemtu mūs un liktu kopā vienā pušķī vai vaiņagā?

Jūlīte.

Bet, Andriev, puķes tak ir pavisam kas cits.

Andrievs.

Tu domā, ka puķes necieš, kad tu tās rauj. Viņas tik nevar runāt.

Jūlīte.

Cik labi, ka var runāt.

Andrievs.

Bet — — arī puķes tomēr runā.

Jūlīte

(skumji). Jā, viņas runā.

Andrievs.

Nu, kāpēc tu viņas plūci?

Jūlīte

(aizklāj ar priekšautu seju un sāk raudāt).

Andrievs

(pus dusmīgi). Ak, met jel mieru!

Jūlīte.

Tu gribi: es aiziešu!

Andrievs.

Paliec labāk tepat. Labāka drauga par mani tu neatradīsi.

Jūlīte

(pārmetoši). Tā? Tu mani moki...

Andrievs.

Tu moki puķes, es tevi... un mani moka viss, viss...

Jūlīte.

Es zinu, tu manis nemīli.

Andrievs

Es nemīlu neviena, es nevaru milēt.

Jūlīte

(novārgušā balsī, nokārtu galvu, raugās caur pieri un asarām uz Andrievu). Tu nevari milēt... Tu esi labs. Es zinu un saprotu, cik tie ir ļauni, kuņi milē.

Andrievs.

Zināms, viņi glaimo savām kaislībām. Arī tu esi kaislīga...

Jūlīte.

Es to zinu... Es esmu kaislīga.

Andrievs.

Nokauj šo kaislību.

Jūlīte.

Nevaru: viņa ir nemirstīga.

Andrievs.

(pasmējas). Tu, muļķa meitēns. Ne nemirstīga, ne augsta, ne varena ir šī kaislība. Viņa nonīkst, tiklīdz prāts nāk pie stūres, bet jums nav nevienam prāta.

Jūlīte.

Tu gribi, lai es mirstu!

Andrievs

(izbijies). Nē, tā es negribu. Uz nāvi es nepamudinu tevis.

Jūlīte.

Ko tad tu gribi?

Andrievs

(vienaldzīgi). Nekā!

Jūlīte.

Ak, es saprotu, es saprotu. Tas nozīmē: ej, ej!

Andrievs

Gluži tā: ej!

Jūlīte.

Apžēlojies. Ļauj taču manim pie tavām kājām palikt. Es negribu, lai tu mani apkampi, lai tu mani skūpsti, vienīgi pie tavām kājām es sēdēt gribu.

Andrievs.

Tu domā, ka es esmu kas sevišķis, kaut kas īpašs, rets kumoss priekš muļķīgās sieviešu mīlestības?

Jūlīte.

Nesaprotu un negribu saprast, ko tu domā! Tik nedzen manis projām.

Andrievs.

Ārprātīgs meitēns. Nu paliec ar'. (Abi klusē labu ilgu brīdi.)

Jūlīte.

Andriev, saki, vai tevīm tiešām tas viss apriebies, kas mūsu tēviem un mātēm bija svēts?

Andrievs.

Kas tas ir svēts?

Jūlīte

(asarās raustīdamās). Tu to prasi?

Andrievs.

Manī to prasa, kas — ? tā es nezinu. Vai tu zini, kas ir balts?

Jūlīte.

Balts?

Andrievs.

Jā, balts!

Jūlīte.

Bet to tak katrs redz!

Andrievs.

Lūk, visi saka: balts un balts. Bet nekas nav balts. Neviens nav gluži balta redzējis. Arvien tur ir mazi melnumiņi, ja arī mikroskopiski, bet viņi ir!

Jūlīte.

Ak, tā!

Andrievs.

Balta nav!

Jūlīte.

Un melns?

Andrievs.

Tas ir. Nakts bija papriekšu un paliks pēdīgā.

Jūlīte

(ilgi domā). Nakts. Nakts. Nakts. Tu kā ar āmuru iesiti manim pa galvu. Taisni pa galvu. Nakts. Nakts. Nakts.

Andrievs

(vairīdamies piecelas). Viņa sajuks prātā. Jūle!

Jūlīte.

Nakts mani sauc.

Andrievs.

Viņa sauc: ej! (Aiziet pa tumsu.)

Jūlite

(iekliedzas). Ak, mana nabaga galva. (Nokrīt guļus.)

(Priekšskars.)

III.

Tā pate nakts. Andrievs guļ uz vecās klēts augšas. Līst vienmuļīgs lēns lietus uz lubām, kuŗas vietvietām cauras.

Krišjānis

(piekāpies līdz jumta logam). Andriev, Jūlite — (Izlabo aizsmakušo balsi.) Andriev, Jūlite ir ārprātīga.

Andrievs.

Ko nu tu muldi.

Krišjānis.

Ja netici, nāc uz istabu paklausies. Viņa pārnāca, kad lietus sāka līt, un sāka raudāt, smieties, kļiedza, runāja, visu bez sakara, un beidzot pastāvīgi atkārtot: nakts, nakts...

Andrievs.

Ak, ko es esmu padarījis!

Krišjānis.

Tu, Andriev?

Andrievs.

Mēs runājām šo to...

Krišjānis.

Viņa jau agrāki bija tāda domīga. Un nu ir gluži —

Andrievs.

Ej vien gulēt, vecais, gan viņa atkal paliks prātīga.

Krišjānis.

Par tik ļaunu es gan tevis nebiju turējis.

Andrievs.

Laid mani mierā.

Krišjānis.

Palaidnis kas palaidnis! (Kāpj lejā.)

Andrievs.

Es esmu noguris. Ka tik es nepalieku mūžam nomodā. Kas lai panes šīs šausmas: būt bezmiega ļaundarim un mūžīgam laba gribētājam. (Uzlec.) Nē, uz šiem pamatiem nevar iesākt laba darīt. Pāpriekšu vajaga būt visam tīram. (Pieiet pie loga un kliez.) Jūle! (Par brīdi). Jūle!

Jūlīte

(vēja ātrumā skrej pa pagalmu, tad pa dārzu un pa trepēm augšā). Jā, jā! (Starp šņukstieniem kaislīgi smejas.)

Andrievs

(satver cieši pie abām rokām). Tu esot ārprātīga.

Jūlīte.

Es ārprātīga? Es?

Andrievs

(noguris smejas). Krišjānis manim to vēsti atnesa. Nu, visi sievieši, kuņģi iemīlas, kļūst ārprātīgi. Bet tas pāriet. Tikai gluži vājas dabas iet postā.

Jūlīte.

Vai arī gluži stipras.

Andrievs.

Nē, kam stiprs organisms, tas pārcieš. Nav nekas bīstams, tāda ārprātība. Jūle —

Jūlīte.

Jā?

A n d r i e v s.

Nemīlē manis!

J ū l ī t e.

Nē, es nemīlēšu... Bet tas nāks ar laiku. Kamēr būs nakts, tikmēr es tevi mīlēšu.

A n d r i e v s.

Muļķības. Frazas. Kamēr būs nakts — — — Nakts būs arvienu!

J ū l ī t e.

Nu tad es ļai vai kaklu laužu. (Dusmās grib atsvabināties no Andrieva rokām un nolēkt.) Tu esi necilvēks.

A n d r i e v s.

Es tevis nelaidīšu.

J ū l ī t e.

Tagad ir par vēlu.

A n d r i e v s.

Es tevis nelaidīšu.

J ū l ī t e.

Par vēlu, par vēlu!

A n d r i e v s.

Radīsim jaunu, labāku dzīvi.

J ū l ī t e.

Ar tevi nekad.

A n d r i e v s.

Vairāk prāta, vairāk domu!

J ū l ī t e.

Ak, ko palīdz domas, ka tās dzen galvu pret klinti.

A n d r i e v s.

Šī klints irs pret manu biezo pieri! (Pādroši smejas.)

Jūlīte.

Klausies, Andriev: tu vēlāk meklēsi šīs klints, šīs cietās klints, kur sadauzīt savu muļķa galvu, savu niecīgo tārpa galvu. (Naidīgi smejas.) Es esmu tikai Jūlīte, par kuŗu visi smejas, bet to es zinu: jūŗas tu neizsmelsi, bet gan pats noslīksi. Noslīksi, noslīksi.

Andrievs.

Tādi murgi manis vairs nesatricina. Es zinu, ko es daru, es šķiru cilvēku no citas pārējās dabas. Saprotams, ka es nenopūlos atturēt rudeni vai ziemu, lai tie nenāktu virs zemes, ja apstākļi, nenovēršamie apstākļi tos rada, bet par cilvēka dzīvi var būt miljoniem kombināciju, viena krietnāka par otru, kāpēc mēs turamies pie tām vislaunākām?

Jūlīte.

Nu nocērt savas gaŗās kājas un pieaudzē jaunas, īsas, labākas. Un ieliec labāku mēli savā mutē! Velti! (Čukst.) Tu esi samīdījis mīlestību, bez tās tu nekā nepadarīsi!

Andrievs

(atlaiŗ Jūlīti). Tagad lec, ja gribi! Tu manai pasaulei esi nederīga.

Jūlīte.

Tu cieni domas un proti domāt, izdomāt priekš citiem tās visbriesmīgākās sāpes, un tad es tevīm būtu derīga, ja es arī tā varētu domāt. Vai zini, Andriev, tad pātaga lai top par sievieti, kuŗa tavai pasaulei derīga, jo tā izdomā tikpat karstas sāpes miesai, kā tu dvēselei.

Andrievs.

Ko tu runā? (Krata Jūlīti.) Ko tu runā? Tu tak manis nesaproti.

Jūlīte.

Tavā dvēselē nav gaismas, tāpēc viņa ir nesaprotama.

Andrievs.

Kāpēc tad tu mani mīli — mīlēji?

Jūlīte

(nopūšas). Jā, tas nu vienreiz tā ir: nakts pieglaužas dienai, diena naktij. Es meklēju savu, tu biji viņam ļoti līdzīgs, es domājos viņu atraduse, bet tu neesi īsts dārgakmens, par ko es visu, visu gribēju atdot, tu mani pievīli — ne tu, es vīlos, es pārskatījos.

Andrievs.

Tā tad manim būs miers?

Jūlīte.

Būs. Tikai vai tu mūs mierā liksi?

Andrievs.

Nekad. (Paceļ dūri uz augšu.)

(Priekškars.)